

Testimoni: Julio de Noguera Escobedo. Nascut a Tortosa l'any 1946.

Data de l'entrevista: 23 de setembre de 2006

La Guerra Civil

El pare no em contava mai coses, de la Guerra, només em contava anècdotes i graciets que es poguessin contar, però no n'hi parlessis mai, tampoc no li feia gràcia això. Tot i que el meu tiet, va lluitar amb els *nacionals* i era capità de cavalleria, el pare va estar a l'Exèrcit dels milicians, o sigui, republicà; amb la promesa que si un dels dos guanyés la Guerra, el bàndol que guanyés, salvaria l'altre si tenia problemes.

Al pare, el van traslladar a un camp de concentració francès, aquí al sud de França, i efectivament, el tiet va acomplir la paraula i el va fer repatriar. Un dia li van dir: "*Es usted hermano de Antonio Noguera y tal*"? "*Sí, sí*". "*Pues venga, que su hermano lo espera*". I sí, sí, mon pare es va escapar. Va acomplir la paraula.

Mon pare d'això no en parlava gaire. Només parlava d'anècdotes ... Deia que durant un temps es va anar a quedar a la 26ª Divisió de Durruti. Ells eren anarquistes. I el pare... Tot i que el meu pare no ha sigut mai anarquista, ni molt menys, reconeixia i explicava que era la gent més maca del món quant al sentit de solidaritat i de generositat, com a persones. Però també em deia que eren una colla de desastres, i que d'aquella manera no es podia guanyar la Guerra. Ells, si havien d'atacar, per exemple, pos feien assemblea: "Ataquem o no ataquem? I sí, pos no, pos *vale*".

Ell era republicà, i era democràtic, però no era anarquista. Quan demanaven voluntaris per a fer una acció, com era gent totalment convençuda, tothom aixecava el braç. "*Voluntarios para una acción...*" Tots aixecaven el braç. I mon pare no. Fins que a la tercera o quarta vegada se'n van adonar i li diuen: "*Xeic, que tu no aixeques el braç o què?*" I el pare, espantat. Llavors, aquell

dia va aixecar el braç. I sí, sí, lo van agafar. Es tractava de sorprendre l'enemic de nit, tirar unes bombes a les trinxeres i tornar-se'n corrents. I, l'enemic, en aquest cas *nacionals*, evidentment, tenien uns gossos que ensumaven la roba de les persones, i l'única forma de poder-los despistar era anar despullat. I, llavors, al mes de febrer els feien despullar, només amb les bombes a la mà i així els gossos no ensumaven. Contava això. Diu: "*Jo vaig tirar les bombes sense traure l'anella. Tenia tanta por que vaig agafar totes les bombes i vaig fer així: pum!*" Amb l'anella posada, i se'n va anar corrents. Això ho contava el pare. El pare estes coses encara les deia, però no...